

« Conspectus Florae Graecae

ή

το χρώμα του χρόνου ; »

«... Θα μπορούσε κανείς να πει: «Αυτό πρέπει να είναι λουλούδι από τις Άλπεις, γιατί το χρώμα του είναι πολύ έντονο»... Υπάρχει άραγε φυσική ιστορία των χρωμάτων και σε ποιο βαθμό είναι ανάλογη με μια φυσική ιστορία των φυτών; Μήπως δεν είναι χρονική η δεύτερη, άχρονη η πρώτη; ...Και τούτο το ερώτημα : σαν τι να είναι η άλλη, η άχρονη χρήση; »

Ludwig Wittgstein

«Παρατηρήσεις πάνω στα χρώματα».

Τα άνθη της έχουν χρώμα ροζ, είναι ενδημικό φυτό, ανθίζει τον Μάιο στον βράχο της Ακρόπολης των Αθηνών και από το 1908, ειδικά την μεταπολεμική περίοδο, τα ίχνη της χάνονται, «εδώ και έναν αιώνα κανένας δεν την έχει ξαναδεί ούτε στο βράχο της Ακρόπολης ούτε κάπου αλλού», μας πληροφορεί η βοτανική επιστήμη. Ο Γιώργος Πανταζής, συναντά σε αυτήν την πρόταση, την αποκαλυπτική δύναμη του επιστημονικού λόγου. Πράξη του Χρόνου και ουσίωση της Φύσης και του Κόσμου. Ως Πράξη και Τόπος του πράττειν, η παραπάνω σκέψη - πρόταση είναι για τον ζωγράφο Πανταζή, πολύ μακριά, από τον ακαδημαϊκό και στεγνά εικαστικό τόπο του παγιδευμένου λεξιλογίου της ζωγραφικής χρωματολογίας. Ποιητικά και ερωτηματικά - όπως το συνηθίζει άλλωστε - ερευνά την ουσία των χρωμάτων ως ενότητα Φύσης και Κόσμου. Αυτή η ερωτηματική - ποιητική σχέση, διατηρεί ενεργό το πεδίο της σκέψης του αλλά και της μορφοπλαστικής διαδικασίας που ακολουθεί ως δημιουργός εικόνων. Τι θα μπορούσε όμως να είναι για αυτόν το «ροζ χρώμα» και τι το «χρώμα ροζ » της Μικρομέριας; Το ερώτημα δεν παραβλέπει στο ελάχιστο τον χώρο της επιστήμης αλλά, με αφορμή αυτόν, περνά σε άλλους τόπους ερωτημάτων. Ακροβατεί στα αιχμηρά σημεία τους, όπου δυνητικά μπορούν - τα σημεία αυτά - να θεμελιώσουν την ουσιαστική υπόσταση Κόσμου και Φύσης και ακόμα, μέσα από αυτήν την υπόσταση, να μας δωρίσουν την ουσία, για την αληθινή μόνο φύση, των χρωμάτων. Μόνον η όδευση αυτή των αιχμηρών τόπων, μπορεί να γεννήσει τον πυρήνα του *τοπίου χρωμάτων* για τον ζωγράφο. Καθολικά, επικεντρώνεται στο σύνολο του έργου του, στην ουσιαστική υπόσταση της έννοιας των χρωμάτων, ως εργαλείου για την ερμηνεία του Κόσμου και της Φύσης. Έτσι, για αυτόν, το χρώμα μπορεί να είναι πλήρες μόνο έξω από τα ασφυκτικά όρια που υπαγορεύουν η γλώσσα, η επιστήμη ή και η τέχνη ακόμα. Το *παιχνίδι* με την αληθινή του υπόσταση και διάσταση, εδώ στον τόπο του έργου τέχνης, γίνεται το *αίτιο* που καθορίζει την αξία και την ουσία του χρώματος. Το ροζ, λοιπόν, είναι η απουσία - παρουσία της Μικρομέριας; Ενότητα απόκρυψης - φανέρωσης; Που όμως ουσιώνει το χρώμα της και, με την Πράξη αυτή,

ουσιώνεται και το έργο τέχνης; Ο χαρακτήρας της, επιλεγμένος από την ίδια της την φύση, (απόκρυψη και φανέρωσή) ταυτόχρονα μεταμορφώνει την Μικρομέρια, σε άχρονη σχισμή, σε χάσμα του χρόνου. Το χάσμα που διαρκεί από την φανέρωση μέχρι την απόκρυψη της, αλλά και αντίθετα, είναι αυτό που επιλέγει το φυτό Μικρομέρια για να παρευρίσκεται ενεργά στο παιχνίδι του Κόσμου και Φύσης. Ο εν - τοπισμός αυτής της σκέψης, γίνεται για τον Πανταζή η ουσιαστική υπόσταση και αληθινή φύση των χρωμάτων. Η σκέψη αυτή δεν είναι παρά η λεπτή ισορρόπηση στην αιχμηρή κόψη μαχαιριού, καθώς το φυτό, εμπεριέχει ταυτόχρονα με την φανέρωση του και το φως εκείνο που αποκαλύπτει και δωρίζει - δια του φυτού στο χρώμα - την υπέρτατη και υπέρλαμπρη ουσία.

Τόσο σπάνιο και ακριβό, σχισμή του χρόνου, αποκαλύπτεται, στη σχισμή του Ιερού Βράχου, στον υψηλό τόπο του θυσιαστηρίου. Ουσία είναι Πράξη που φωτίζει μέσα από το χρονικό φύειν του φυτού, την παρουσία του στον κόσμο, και την φυά ως άχρονη διακριτή όμως δύναμη και ουσιαστική ανάγκη, για την ύπαρξη όχι μόνον των φυτών, των ανθρώπων, των όντων γενικότερα, αλλά και των γραμμών, των σχημάτων, των χρωμάτων, των μορφών. Αλλά, και για ό, τι στον Κόσμο αυτόν κρύβει και φανερώνει κάτω από το όνομα του, την ουσία του, το είναι του, την φυά του. Τα πάντα υπάρχουν στο Εν - έξω από ονόματα και ταυτότητες - στην ενότητα του, ταυτόχρονα ως μίξη και διαχωρισμός, φανέρωση και απόκρυψη μαζί. Η εμφάνεια του φυτού ως (φυά), καθορίζει και την επερχόμενη μεταμόρφωσή του, καθώς γίνεται χάσμα, στιγμή, στο κενό του χρόνου. Χρώμα του χρόνου. Αυτή είναι η χρωματολογία του Γιώργου Πανταζή καθώς γίνεται τόπος αποκάλυψης, πορεία προς την γένεση των μορφών δια της εικονοπλαστικής πράξης. Παιχνίδι όπου το χρώμα υποδύεται στο έργο τον ρόλο πρωταγωνιστή, και μέσα από την ακόρεστα σπάταλη δωρεά χρωμάτων είναι ταυτόχρονα ανερμήνευτα πλούσιο σε χρώματα. Εκεί, στην σχισμή - στιγμή του χρόνου και στιγμή - σχισμή του Ιερού Βράχου, διατηρεί τον πλούτο του. Μικρό μέρος, ελάχιστος ο χώρος, και όμως ζητά επίμονα να αποκαλυφθεί ό, τι του ανήκει. Χρώμα - Φάσμα - Χάσμα - Σχισμή - Κενό του Χωροχρόνου. Αυτό είναι το παιχνίδι του άχρονου χρόνου της Micromeria Acropolitana, το Κοσμικό της δρώμενο και η δωρεά της. Η Φύση της θυσίας της αποκαλύπτεται, και ταυτόχρονα, αποκαλύπτει την ουσία των πραγμάτων και των όντων που γίνεται για τον ζωγράφο Γιώργο Πανταζή, η άχρονη χρωματική - ρυθμική ενότητα και πνοή του Κόσμου.

Θωμάς Ζωγράφος.

Εικαστικός.

Ε.Ε.Π. Ζωγραφικής στο Τ.Ε.Ε.Τ. του Π.Δ.Μ.

